

disse Lodder henligge til Brug for dem, der væsentligt hidtil have øvet Brugen af Udmarkerne til Hingrivning og til Tørveflær, men Kreaturholdet vil naturligtvis blive ganske anderledes begrænset, end det hidtil har været Tilfældet, men jeg troer egentlig ikke, at det er Regulativet, hvortil Huusmændene have sat deres Haab. Men der er noget Andet, som for dem har en ganske anden Betydning, og det er den Bestemmelse, der er indført i Lovudkastet, at det, der egner sig til Opdyrkning, skal bortarvesæstes. Disse smaa Lodder, der ville falde omkring paa een, to à tre Skpr. Land — ofte mere end 1 Mill fra Vedkommendes Bopæl —, ville ingen Værdi have, naar de kun egne sig til Skovplantning, thi, om der ikke hører Saameget til at beplante dem, vil det dog blive vanskeliggere for dem at frede dem; i ethvert Tilfælde vil en saadan lille Stump Skov, der skulde fredes og omhegnes, medens andre Lodder rundt der omkring maaskee ikke vare beplantede, ikke faae nogen Betydning; Sagen vil blive den, at alle de smaa Stumper efter faa Mars Forløb ville gaae over til Gaardmændene, og Huusmændene have Ingenting. Naar nu derimod Lovforslaget vedtages, vil Følgen altsaa blive den, at disse Zorder blive bortfæstede i Lodder paa 4, 5 indtil 10 Tdr. Land i de ganske enkelte Strøg, som egne sig til Opdyrkning; der ville de, som det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds er optraadt som Talsmand for, kunne faae Ford til Opdyrkning paa en billig Maade og saaledes være bedre tjente dermed end med noget Andet. Hvad der er gjort gjældende med Hensyn til, at tidligere Resolutioner Intet tale om at henlægge det til Communens Eiendom, da er der en Ting, hvortil man i den Henseende maa lægge Mærke, og det er, at der i Resolutionen af 1832 ikke kunde være Tale om nogen Henlæggelse til Sogneeieendom, fordi Begrebet Sognecommune, saaledes som der her er Tale om den, slet ikke var til dengang, men først kom frem i Lovgivningen ved Communalloven af 1841, og selv ikke i Maret 1842, da Communerne vare komne frem, kunde det være Tilfældet, fordi Begrebet dengang endnu ikke var trængt ret ind i Livet, og endogsaa i flere

Resolutioner, der senere ere komne frem efter den Tid, seer man det ikke. I disse Resolutioner forekomme Udtryk som Indbyggere, Beboere osv. Jeg tør ikke paastaae, at det har været Resolutionernes Mening at henlægge Zorderne til Communeieendom, men, naar det ikke udtrykkeligt staaer i Resolutionerne, saa troer jeg, at dette ikke er en Grund til at antage, at det ikke har været deres, og navnlig den første Resolutions Mening. Det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein) talte om, hvorvidt den ærede Minister havde Ret, naar han sagde, at denne Lov blev indført med Længsel af Hartkornseierne. Der er ganske vist enkelte af Hartkornseierne, der endnu staae urokkelige og sige: Dette have vi faaet endeligt tillagt, Autoriteterne have givet os Ret til at tage det i Brug og benytte det, saa er det Bort; men deres Tal er ikke stort, og naar jeg gaaer udenfor dette, har jeg aldrig hørt nogen Mening paa Bornholm udtale sig for Andet end, at det maatte blive udlagt som Communeieendom. Denne Mening hos enkelte Hartkornseiere er fuldkommen underkjendt ved den Høiesteretsdom, som er falden, og man behøver derfor ikke at tage Hensyn dertil. De kunne ikke blive i Besiddelse af det, de engang have faaet ved den specielle Udskiftning, der er foretaget mellem Hartkornseierne indbyrdes, men forøvrigt tør jeg frit udtale, at det er et almindeligt Onske paa Bornholm, at disse Zorder maae blive henlagte som Communeieendom. Hvad det Endringsforslag angaaer, der er stillet af det ærede Medlem for Rjøbenhavns 7de Valgkreds (Casøe), da vil dets Vedtagelse ganske vist ikke have en saadan Betydning som Vedtagelsen af det under Nr. 1 stillede Endringsforslag; jeg troer ikke, at Processernes Antal vil blive saa overordentligt stort paa Bornholm, naar det vedtages. Der er nemlig Et, der vil affrække de Fleste fra at rejse Proces, og det er Omkostningerne. (Tschering: Hør, det er en god Maade!) Ja, ganske vist, men det har endnu en anden Ulempe i Følge med sig, som jeg skal tillade mig at henpege paa, og det er den, at jeg ikke ret kan tænke mig, hvorledes En i Communen kan faae sin Deel udlagt for sig selv alene, uden at han ogsaa kom til at nyde alle de Fordele, som